

VNÍMÁNÍ DEZINFORMACÍ V ČESKÉ REPUBLICE A NA SLOVENSKU

VÝSLEDKY VÝZKUMU VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

ČERVENEC 2022

METODOLOGIE A POZADÍ VÝZKUMU

Cíl výzkumu

Cílem výzkumu realizovaného v České republice a na Slovensku ve spolupráci se střeoevropským výzkumným konsorciem Central European Digital Media Observatory (CEDMO) bylo zjistit názory na dezinformační válku ze strany Ruska, schopnost na rozpoznání dezinformací i reakce lidí na potenciální dezinformace.

Výzkumný nástroj

Strukturovaný dotazník o délce cca 5 minut

Metoda sběru dat

Dotazování metodou CASI pomocí online panelů **Populace.cz** a **Populacia.sk**

Termín sběru dat

Sběr dat byl realizován 30.6. až 7.7. 2022

Cílová skupina

Reprezentativní vzorek populace ČR a SR starší 18 let (kvótní výběr dle pohlaví, věku, kraje, velikosti sídla a vzdělání)

Celkem ČR n=1003

Celkem SR n=1042

Kontakty

Michal Kormaňák

Account Director

Ipsos Public Affairs

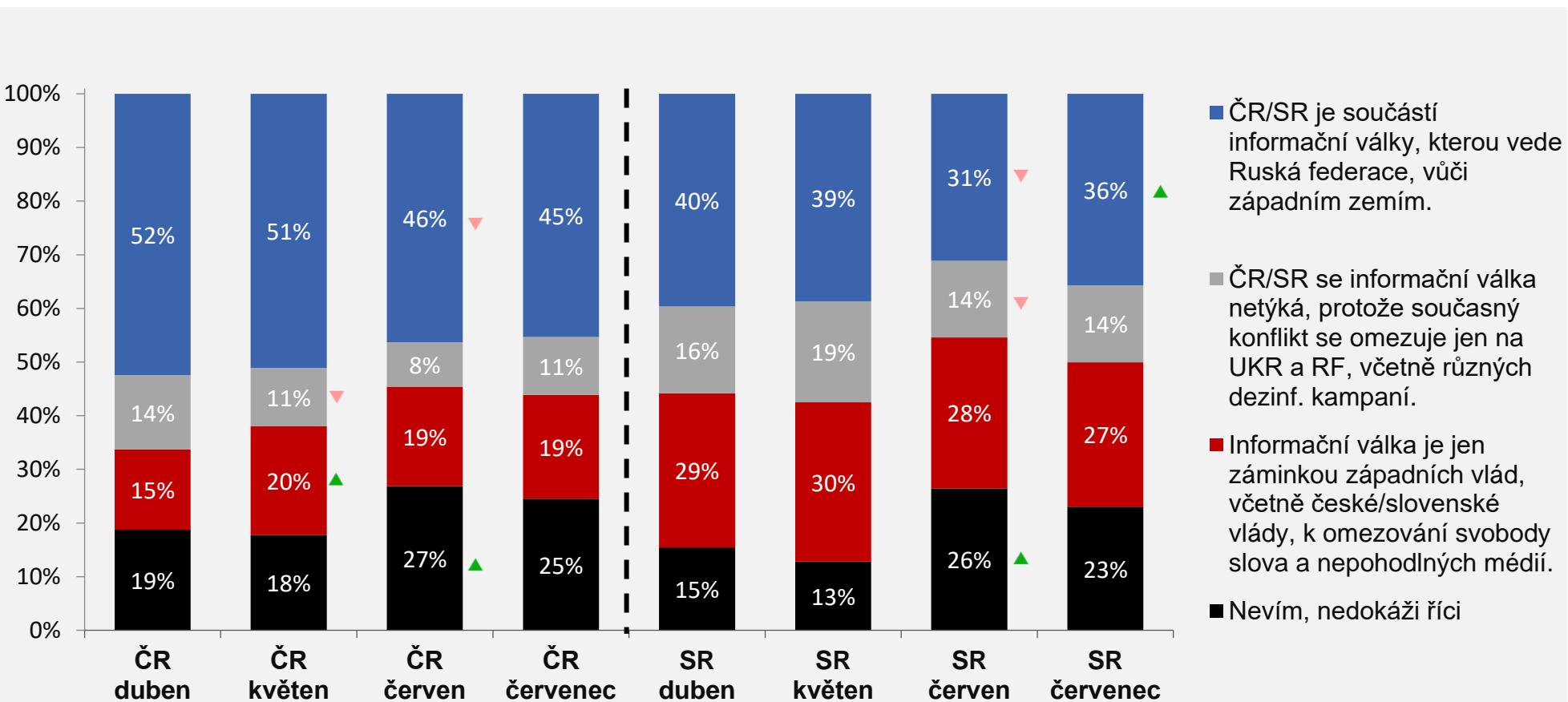
michal.kormanak@ipsos.com

GSM: +420 739 472 302

DEZINFORMACE A JEJICH ROZPOZNÁNÍ

VNÍMÁNÍ INFORMAČNÍ VÁLKY V ČESKU A NA SLOVENSKU

V Česku se vnímání informační války stabilizovalo, v poslední měřené vlně neproběhla žádná signifikantní změna. Na Slovensku stoupl počet lidí, kteří si myslí, že je jejich země součástí informační války.

Sociodemografický detail

- Češi ve věku 18 až 29 let si častěji myslí, že ČR je součástí informační války, kterou vede Ruská federace (53 %).
- Stejně i čeští a slovenští vysokoškoláci si častěji myslí, že ČR/SR je součástí informační války.
- Podobně smýšlejí o informační válce i Pražané (56 %), naopak lidé žijící na Moravě méně častěji uvádějí, že ČR je součástí informační války (38 %).
- Starší generace na Slovensku nad 60 let častěji uvádí, že informační válka je jen záminkou západních vlád k omezování svobody slova.

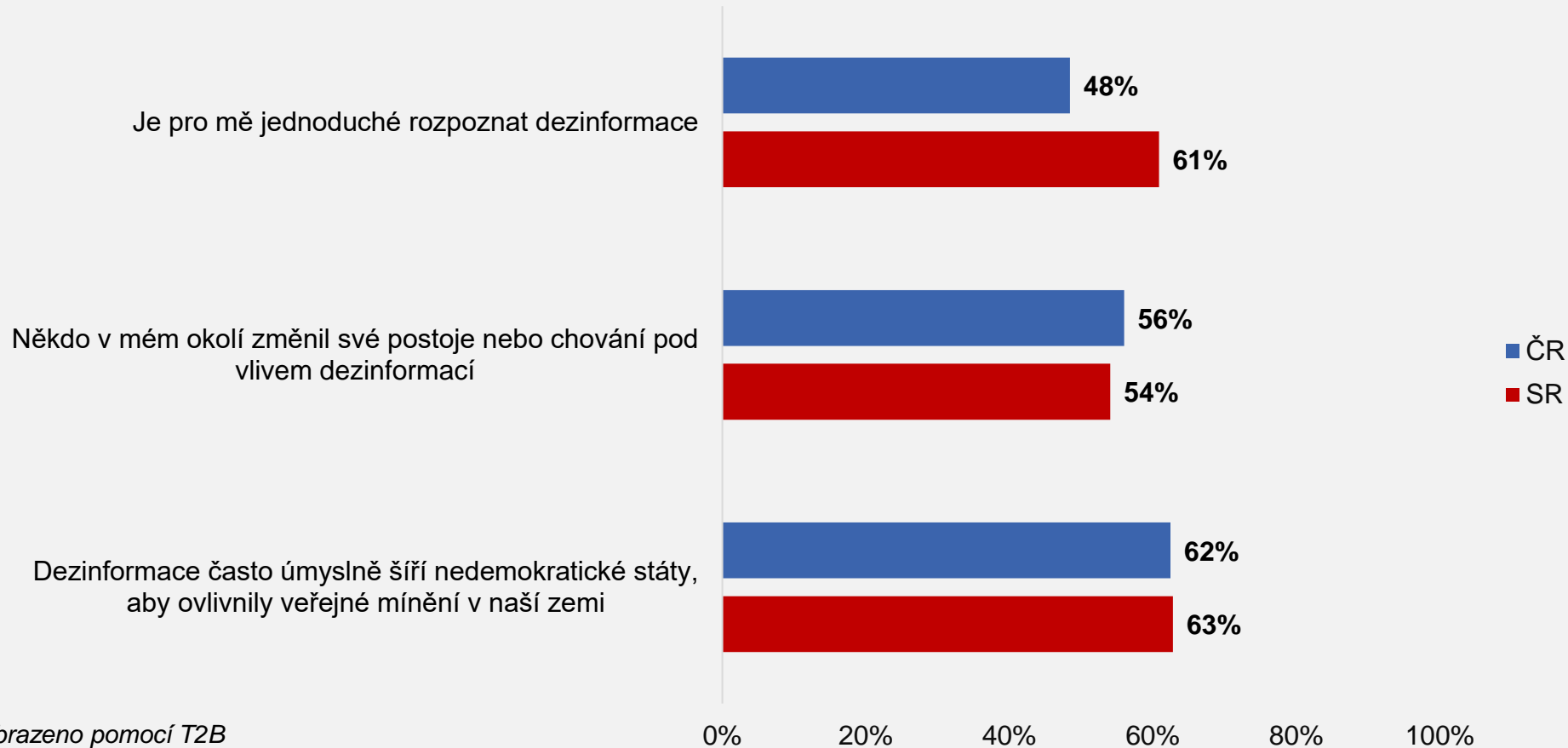
Signifikance: ▲ ▼ Větší/menší než předchozí vlna

Báze: populace ČR = 1003, populace SR = 1042

Otázka: Q1. Který z následujících výroků nejlépe vystihuje Váš pohled na válečný konflikt na Ukrajině, resp. jeho dopady na Českou republiku/Slovensko:

SOUHLAS S VÝROKY

Přibližně polovina Čechů uvádí, že je pro ně jednoduché rozpoznat dezinformace. Ještě častěji si to myslí Slováci, kteří ve více než 60 % případů uvádějí, že dokáží rozpoznat dezinformace. Přes polovinu Čechů i Slováků poté zná někoho, kdo své postoje na základě dezinformací změnil.

Zobrazeno pomocí T2B

Sociodemografický detail

- Češi se **základním vzděláním** méně často uvádějí, že je pro ně jednoduché rozpoznat dezinformace (40 %).
- **Češi do 29 let** častěji uvádějí, že znají někoho, kdo kvůli dezinformacím změnil svůj postoj (72 %).
- **Slovenští muži** častěji uvádějí, že je pro ně jednoduché rozpoznat dezinformace (69 %). Podobný názor mají i Slováci, kteří mají **čistý osobní příjem nad 800 eur** (68 %).

Pozn.: T2B = sloučení odpovědí „rozhodně souhlasím“ a „spíše souhlasím“.

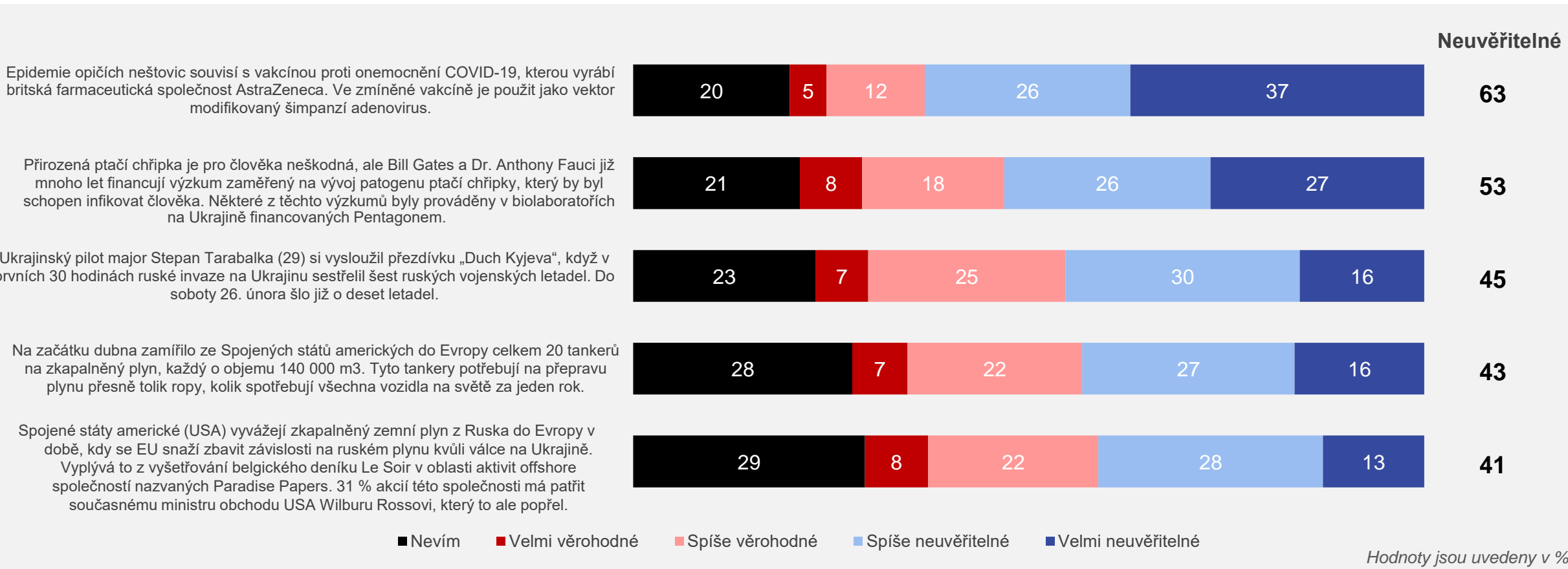
Signifikance: ▲ ▼ Větší/menší než populace ČR/SR

Báze: populace ČR = 1003, populace SR = 1042

Otázka: Q3. Nakolik souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky, které se týkají dezinformací (tzn. účelově šířených nepravdivých informací)?

UVĚŘITELNOST ZPRÁV: ČESKÁ REPUBLIKA

Nejméně Češi věří zprávám ohledně onemocnění Covid-19 a ptačí chřipky. Nejméně neuvěřitelnou informací se v ČR stala ta, v níž USA vyváží do Evropy ruský zkapalněný plyn.

Pozn.: Nevěřitelné = sloučení odpovědí „Velmi neuvěřitelné“ a „Spíše neuvěřitelné“.

Báze: populace ČR = 1003

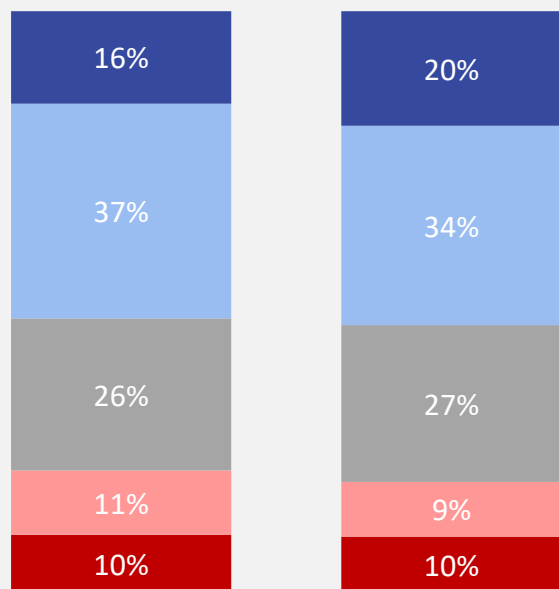
Otázka: Q2. Do jaké míry považujete následující zprávy za neuvěřitelné, nebo naopak věrohodné?

REAKCE NA DEZINFORMACE

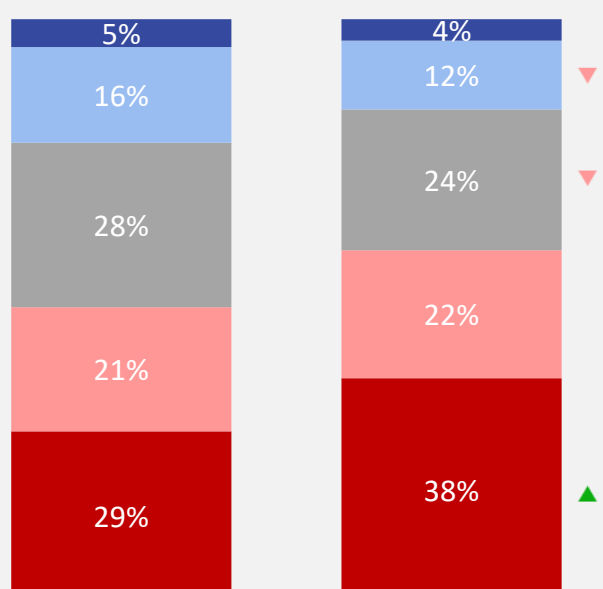
REAKCE NA POTENCIÁLNÍ DEZINFORMACE

Přes polovinu Čechů i Slováků uvádí, že informaci, u níž mají podezření, že může jít o dezinformaci, dále nesdílejí, i když jim přijde zajímavá. Pětina Slováků uvádí, že podobné informace si ověřuje vždy, což je častěji než uvádějí Češi.

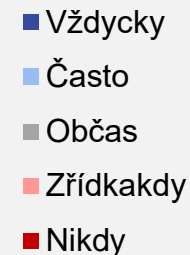
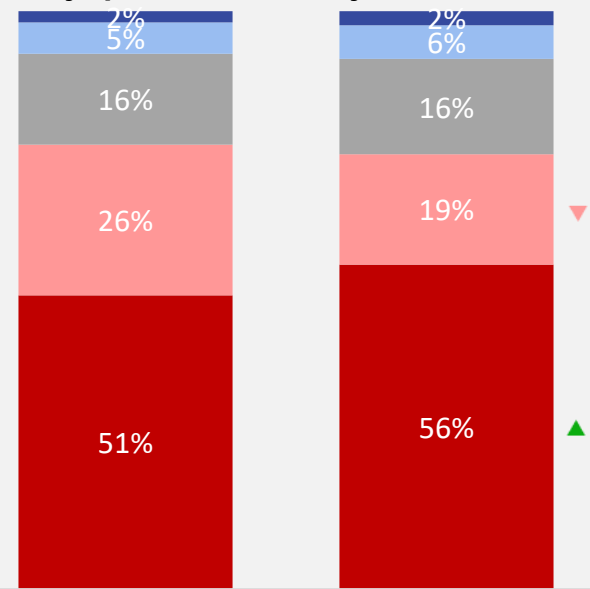
Ověřuji pravdivost informace z jiných zdrojů

Upozorním jejího původce, nebo někoho dalšího, že může jít o dezinformaci

Pokud ji považují za zajímavou či důležitou, sdílím ji, přesto, že může jít o dezinformaci

Sociodemografický detail

- **Češi se základním vzděláním** nejčastěji uvádějí, že pravdivost informací si neověřují nikdy, i když mají podezření, že se jedná o dezinformaci (14 %). **Vysokoškoláci** nejčastěji uvádí, že zajímavou informaci nesdílejí, pokud by se mohlo jednat o dezinformaci (63 %)
- **Slováci žijící na místě s více než 100 tisíci obyvatel** častěji uvádí, že vždy ověřují informaci z jiných zdrojů, pokud mají podezření na dezinformaci (32 %). Taktéž častěji uvádí, že upozorní ostatní lidi, že by se mohlo jednat o dezinformaci (11 %).

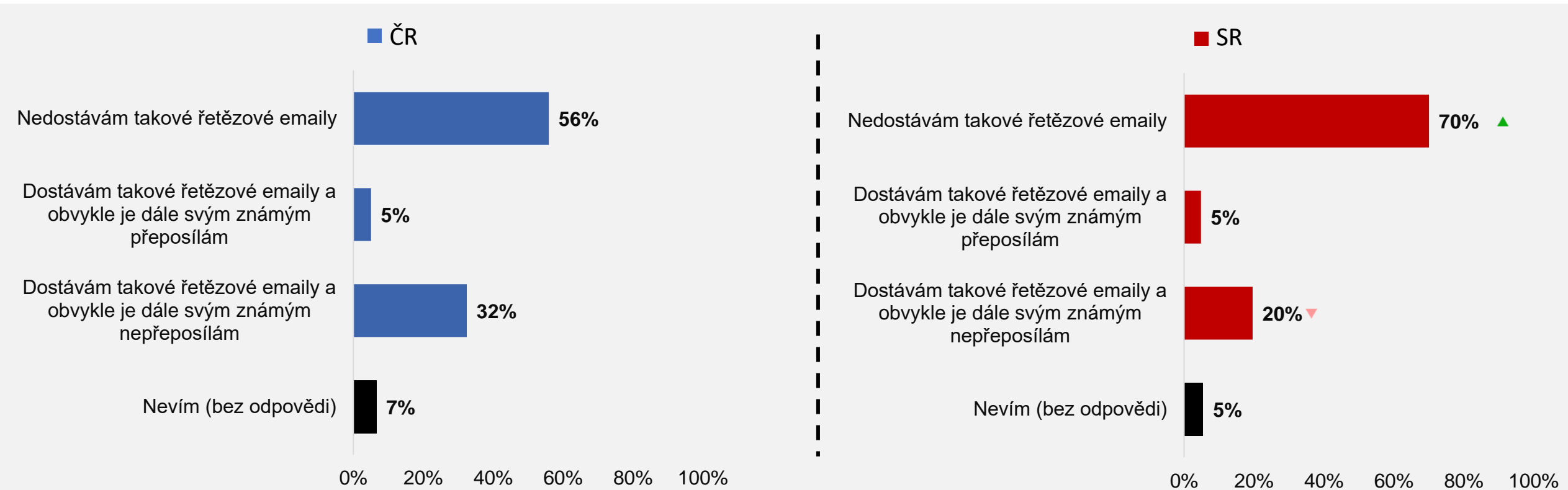
Signifikance: ▲ ▼ Větší/menší než populace ČR/SR

8 Báze: populace ČR = 1003, populace SR = 1042

Otázka: Q4. Co obvykle děláte s informací, u které máte podezření, že může jít o dezinformaci?

ŘETĚZOVÉ MAILY V ČESKU A NA SLOVENSKU

Přes polovinu Čechů uvádí, že řetězové maily nedostává, na Slovensku dokonce až 70 % lidí uvádí, že hromadné maily nedostává. Nicméně třetina Čechů uvádí, že maily dostává, ale dále je neposílá.

- Řetězové maily častěji dostávají **starší generace Čechů i Slováků**, ale dále je nepřeposílají (ČR 49 %; SR 42 %)
- **Češi se základním vzděláním** častěji přeposílají řetězové maily dále (8 %). Naopak čeští vysokoškoláci je přeposílají méně často, a to pouze v 1 % případů.
- **Lidé, kteří si myslí, že ČR/SR se informační válka netýká** řetězové maily častěji přeposílají dále svým známým (ČR 16 %; SR 12 %), a to i častěji než lidé, kteří si myslí, že informační válka je pouze záminkou západních vlád k omezování svobody slova (ČR 6 %; SR 3 %), .

Signifikance: ▲ ▼ Větší/menší než populace ČR/SR

Báze: populace ČR = 1003, populace SR = 1042

KONTAKTY

Michal Kormaňák

Account Director
Ipsos Public Affairs
michal.kormanak@ipsos.com
GSM: +420 739 472 302

Na Příkopě 22, Slovanský dům, 110 00, Praha 1

www.ipsos.cz

www.ipsos.com

